

ELŻBIETA SKÓRSKA

*Katedra Fizyki i Agrofizyki
Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
Papieża Pawła VI, 71-459 Szczecin
e-mail: eskorska@zut.edu.pl*

EKOLOGIA CZŁOWIEKA – WYBRANE ASPEKTY

Ekologia człowieka to stosunkowo nowy dział wiedzy, który zajmuje się badaniem człowieka w relacji z otaczającym go środowiskiem. Nawiązuje ona do genetyki, mikrobiologii, medycyny, antropologii, toksykologii, klimatologii, techniki, psychologii, socjologii, polityki, a nawet sztuki. Człowiek bowiem, to nie tylko zespół komórek, tkanek i narządów działających ściśle według praw fizyki i chemii wraz z bardzo skomplikowaną sferą psychiczną, ale także jednostka biologiczna stanowiąca ważny element biosfery. Naturalne środowisko przyrodniczo-geograficzne od początków ludzkości decydowało o jej bytowaniu, a zachodzące w nim zmiany, głównie klimatyczne, powodowały migracje całych grup ludzkich, a lokalnie nawet ich wymieranie. W miarę rozwoju gospodarki rolniczej następowało powolne przekształcanie coraz większych obszarów środowiska naturalnego w pola uprawne, pastwiska i liczne osiedla. Proces ten w skali globalnej uległ znacznemu przyspieszeniu w XIX w., gdy wraz z szybkim rozwojem badań naukowych, postępem w medycynie, farmakologii i przestrzeganiu zasad higieny, a także opanowaniem produkcji nawozów sztucznych, upowszechnieniem mechanizacji w produkcji przemysłowej oraz w rolnictwie, nastąpił szybki wzrost liczby ludności, rozwój osiedli miejskich i ośrodków przemysłowych, co stało się zaczątkiem przyszłych, poważnych problemów ekologicznych. Wymienione zmiany socjalno-bytowe uległy w XX w. intensyfikacji, budząc zarówno nadzieje, jak i stwarzając realnie nowe problemy w skali całego globu. W wielu rejonach świata następowało radykalne przekształcanie i zanieczyszczenie środowiska, co niejednokrotnie doprowadzało do wytworzenia zupełnie nowych warunków życia, z którymi współczesny człowiek musi się zmierzyć.

Ekologia człowieka dąży do wyjaśnienia wpływu i skutków tych zmian na człowieka i proponuje najważniejsze kierunki jego rozwoju.

Niniejszy zeszyt KOSMOSU zawiera wybór artykułów przybliżających czytelnikowi niektóre aspekty współczesnej ekologii człowieka. Obejmują one problemy zanieczyszczenia środowiska, jakości produktów spożywczych, zdrowotnych aspektów żywienia, chorób uwarunkowanych środowiskowo, a także i innych interakcji człowiek-środowisko. Autorami wszystkich prezentowanych i recenzowanych artykułów są uczestnicy II Międzynarodowej Konferencji „Ekologia człowieka”, która odbyła się w Szczecinie w dniach 9–10 czerwca 2016 r. na terenie Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego. Konferencja ta została zorganizowana przez pracowników dwóch szczecińskich uczelni wyższych: Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego i Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.

Mam świadomość, że przedstawiony Państwu zeszyt KOSMOSU sygnalizuje jedynie pewne aspekty ekologii człowieka i nie wyczerpuje wielowątkowej tematyki. Głównym celem jest zwrócenie uwagi na związek zanieczyszczeń środowiska z pogorszeniem jakości produktów żywnościowych oraz rozpowszechnieniem chorób cywilizacyjnych, a także próba oceny oddziaływania zmian klimatu na stan środowiska i dobrostan jego mieszkańców. Dziękuję Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie za pomoc finansową w wydaniu tego zeszytu KOSMOSU.

E Skórska